

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ГЛУХІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ОЛЕКСАНДРА ДОВЖЕНКА
КЗ «СУМСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ»
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА»
ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ М.П. ДРАГОМАНОВА

МАТЕРІАЛИ

Всеукраїнської інтернет-конференції
молодих учених та студентів

«КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ»

9 листопада 2022 року

Глухів – 2022

УДК: 37:159.922.7

Відповідальний редактор:

Луценко Г. В. – доктор педагогічних наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

Редагування матеріалів:

Плугіна А. П. – доктор філософії, старший викладач кафедри педагогіки і психології початкової освіти, голова Наукового товариства студентів, аспірантів, докторантів, молодих вчених Навчально-наукового інституту педагогіки і психології.

Концептуальні підходи формування емоційного інтелекту у здобувачів освіти : матеріали Всеукраїнської інтернет-конференції молодих учених та студентів (м. Глухів, 9 листопада 2022 року). 2022. 158 с.

До збірника матеріалів увійшли тези доповідей студентів та молодих учених за результатами науково-дослідної роботи за напрямками: емоційний інтелект особистості та його особливості; емоційні порушення особистості, їх причини та шляхи подолання; розвиток емоційного інтелекту здобувачів освіти; особливості емоційного вигорання педагогічних працівників та шляхи його запобігання. Матеріали будуть корисними для молодих дослідників, науковців, аспірантів, а також широкого кола читачів, які цікавляться актуальною науковою проблематикою.

Схвалено вченою радою ННІ Педагогіки і психології
Глухівського НПУ ім. О. Довженка (протокол № 8 від 24.10.2022 р.)

Відповідальність за науковий рівень тез доповідей, обґрунтованість висновків, достовірність результатів, а також дотримання принципів академічної доброчесності несуть автори публікацій.

© Глухівський НПУ ім. О. Довженка, 2022

© Автори публікацій, 2022

ЗМІСТ

Серих Лариса Розвиток емоційного інтелекту особистості та його значення в освітньому процесі закладів загальної середньої та позашкільної освіти.....	6
Харитоненко Анна Історичні передумови виникнення теорії емоційного інтелекту.....	9
Виборнова Єлизавета Особливості емоційного інтелекту у старших підлітків.....	12
Бойчук Єлизавета Формування емоційного інтелекту дошкільнят на музичних заняттях.....	15
Червак Анастасія Розвиток емоційного інтелекту в учнів підліткового віку.....	18
Гринюк Ірина Емоційний інтелект та шляхи його розвитку.....	21
Гузовата Анастасія Розвиток емоційного інтелекту дошкільників: практичні рекомендації.....	24
Литвинюк Ірина Особливості розвитку емоційного інтелекту учасників освітнього процесу.....	27
Мельник Вікторія Розвиток емоційного інтелекту молоді у сучасному інформаційному просторі.....	30
Друзенко Яна Теоретичний аналіз явища моральної свідомості.....	33
Кривуля Юлія, Кривуля Павло Коди парних зіставлень потенційних елементів методичного забезпечення розвитку емоційного інтелекту у процесі естетичного виховання.....	36
Зінченко Денис Характеристика основних концептуальних підходів щодо розуміння емоційного інтелекту особистості у психології.....	40
Зінченко Сергій Психологічні особливості розвитку емоційного інтелекту в студентської молоді.....	43
Мовчан Валентина Формування емоційного інтелекту молодших школярів на уроках літературного читання.....	46
Заєць Вікторія Розвиток емоційної сфери та інтелекту в дітей дошкільного віку.....	49

Базилук Мар'яна Емоційний інтелект особистості та його особливості.....	52
Горюнов Олексій Зміцнення емоційного здоров'я старших дошкільників засобом сміхотерапії.....	55
Мисник Світлана Особливості емоційного інтелекту студентської молоді.....	60
Цикало Анастасія «Екзаменаційні» тривожні стани здобувачів вищої освіти, шляхи їх подолання.....	63
Страшко Анастасія Засоби формування емоційного інтелекту в освітньому процесі.....	66
Савостіна Наталія Сучасні підходи до оновлення змісту початкової освіти та напрями їх реалізації для розвитку емоційного інтелекту.....	69
Рогова Ірина Особливості психоемоційного стану молодших школярів в умовах дистанційного навчання.....	72
Боровик Оксана Формування та розвиток емоційного інтелекту учнів під час навчально-виховного процесу НУШ.....	75
Підсосонна Олена Концептуальні засади формування емоційного інтелекту молодших школярів як одного із наскрізних умінь.....	78
Плугіна Альона Розвиток емоційного інтелекту молодших школярів засобами медіатехнологій.....	81
Красильникова Аліна Розвиток емоційного інтелекту в професійній освіті аніматорів.....	84
Крисенко Ілона Розвиток емоційного інтелекту у школярів молодших класів	88
Троцька Марія Образки Ганни Ігнатенко як засоби розвитку емоційного інтелекту здобувачів освіти.....	90
Кухтенко Дмитро Статеві розбіжності в проявах агресивності підлітків.....	93
Любченко Маріанна Емоційний інтелект як важлива навичка представників юридичної професії.....	96
Ремньова Ніна Технологія розвитку критичного мислення як засіб формування емоційного інтелекту молодших школярів.....	99

СЕКЦІЯ 2. ЕМОЦІЙНІ ПОРУШЕННЯ ОСОБИСТОСТІ, ЇХ ПРИЧИНИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Анастасія ЦИКАЛО

здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти 4 курсу
Полтавського державного медичного університету

Науковий керівник: **Катерина ГРИНЬ**, кандидат медичних наук, доцент
кафедри нервових хвороб закладу вищої освіти Полтавський державний
медичний університет

«ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ» ТРИВОЖНІ СТАНИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Невід’ємним структурним елементом навчального процесу вищої школи є контрольні заходи у вигляді підсумкових модульних контролів, екзаменаційної сесії та інших варіацій контролю знань здобувачів освіти [3].

Екзамен є стресовою ситуацією, як для здобувача освіти з гарною успішністю, так і для посереднього студента, оскільки має невизначену суть відносно результату оцінювання.

З психологічної точки зору, заліки, екзамени та інші види контролю знань насичені різноплановими емоціями, які тим чи іншим чином впливають на результативність контролю та його оцінювання. За певних умов, психологічне збудження та мобілізація своїх навичок сприяють позитивному результату, але якщо дані стани набувають характер вираженої тривожності, яка супроводжується додатковими вегетативними розладами, то даний стан тільки заважає концентрації уваги і нормальному когнітивному функціонуванню. Результатом стає ступороподібний стан або апатичність з виключно негативними для здобувача освіти наслідками. Навіть компетентні та успішні студенти в певних екстремальних ситуаціях (особливо коли відчувають страх

перед екзаменатором), можуть не розкрити повністю глибину своїх знань та здібностей [4; 5].

Таким чином, проблема стресостійкості, варіативності психічного стану здобувачів освіти в процесі навчання має важливе значення.

Важливим фактором є розуміння свого психологічного стану здобувачем освіти, вміння вдало поєднувати комунікативні навички з освітньою компонентою та здатністю до саморегуляції дозволить підвищити ефективність та результативність навчання, запобігти розвитку стресових станів [6].

Екзаменаційний стрес займає одне з перших місць серед причин, що викликають негативні зміни у психологічному стані здобувачів освіти, особливо на початкових етапах здобуття вищої освіти, оскільки змінюється інтенсивність та напруженість режиму навчання. Тому у виші для психологічної допомоги здобувачам освіти є штатний психолог, а при вивченні клінічних дисциплін застосовуються більш професійні підходи. Досить частою ситуацією є формування екзаменів, як тригера чи психотравмуючого чинника, який з точки зору психіатрії може сприяти формуванню неврозоподібних станів, психогеній [1].

Проводилися чисельні дослідження, які доводили шкідливий вплив екзаменаційного процесу та психічну, серцево-судинну, нервову та імунну систему здобувачів освіти [2].

В той же час, ситуація екзамену не завжди спричиняє негативний вплив на психічний стан, зумовлюючи стан «дистресу», коли на підґрунті масивного теоретичного базису знань відбувається мобілізація когнітивних та інших особистісних та комунікативних компонентів, що призводить до стимулюючої дії, допомагаючи здобувачу освіти та підвищуючи результативність.

Таким чином, наявність та інтенсивність тривожних чи інших психологічних розладів у здобувачів освіти залежить від їх особистісних

якостей, рівня теоретичної та практичної підготовки, стресостійкості та рівня самоконтролю.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гринь К. В. Інтеграція документальних фото- та відеоматеріалів у післядипломній освіті лікарів-інтернів за спеціальністю «Психіатрія». *Вісник проблем біології і медицини*. 2020. Вип. 3 (157). С. 178-180.

2. Гринь К. В., Гринь В. Г. Питання переходу від додипломного до післядипломного етапу у медичній професії. *Актуальні питання підвищення якості освітнього процесу : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, присвяч. 30-річчю Незалежності України*, м. Яремче, 24 вересня 2021 р. Івано-Франківськ : ІФНМУ, 2021. С. 71.

3. Гринь В. Г., Рябушко М. М., Гринь К. В., Рябушко Н. О. Дієвість системи адміністрування на факультеті у формуванні особистості майбутнього лікаря. *Український стоматологічний альманах*. 2021, № 1. С. 103-107.

4. Гринь К. В., Гринь В. Г., Герасименко Л. О., Ісаков Р. І. Ефективний процес навчання – запорука успішного становлення майбутнього лікаря. *Сучасні тренди розвитку медичної освіти: перспективи і здобутки : матеріали навч.-наук. конф. з міжнар. участю* (м. Полтава, 24 березня 2022 р.), 2022. С. 76-78.

5. Камінська О. Психологічні особливості стресостійкості майбутніх психологів. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. 2021, № 13 (58). С. 26-34.

6. Кравцова О. К. Стресостійкість особистості як психологічний феномен: основні теоретичні підходи. *Вісник післядипломної освіти*. 2019, Вип. 7 (36). Серія: Соціальні та поведінкові науки. С. 98-117.